

KONU SORU DAĞILIM TABLOLARI

Konu soru dağılım tablosu, öğretim programında yer alan konu ve kazanımlarla ortak sınavlardaki soru dağılımlarının gösterildiği tabloyu ifade eder. Konu soru dağılım tabloları, sınavların kapsam geçerliğinin artırılması ve öğrencilerin sınavlara daha bilinçli hazırlanması için her sınavda hangi konu/kazanımdan kaç soru sorulacağı'nın önceden öğrencilere bildirildiği tablolardır. Millî Eğitim Bakanlığı Ölçme ve Değerlendirme Yönetmeliği'ne göre konu soru dağılım tabloları öğretim yılı başında her sınav için il sınıf/alan zümreleri ve Ölçme ve Değerlendirme Merkezi Müdürlüğü ile birlikte oluşturulacak, ardından öğrencilerle paylaşılacaktır. Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü olarak il sınıf/alan zümrelerine yardımcı olmak üzere örnek konu soru dağılım tabloları hazırlanmıştır. Bu tablolardaki örnek senaryolarda yer alan sorulardan bazıları tek, bazıları ise birden çok kazanıma erişme durumunu yoklamaktadır.

NOT: Konu soru dağılım tabloları öğretim programında yer alan tüm kazanımlar dikkate alınarak hazırlanmış ancak tabloda sadece soru sorulması planlanan kazanımlara yer verilmiştir.

Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı'na ve Millî Eğitim Bakanlığı Ölçme ve Değerlendirme Yönetmeliği'ne aşağıdaki karekodları okutarak ulaşabilirsiniz.

Sosyal Bilgiler Dersi
Öğretim Programı

Millî Eğitim Bakanlığı
Ölçme ve Değerlendirme
Yönetmeliği

SOSYAL BİLGİLER 6

6. SINIF 2. DÖNEM 1. ORTAK YAZILI KONU SORU DAĞILIM TABLOLARI VE ÖRNEK SENARYOLAR

Senaryolar, okul genelinde yapılacak ortak sınavlara yönelik oluşturulabilecek farklı yazılı örneklerini ifade eder. Genel Müdürlüğümüzce il sınıf/alan zümrelerine örnek oluşturması açısından konu soru dağılım tablosunda verilen örnek senaryolara uygun yazılı kâğıdı örnekleri hazırlanmıştır. Örnek senaryolardaki soruların sayı ve kurulumlarındaki fark, sorularda ölçülen bilişsel düzeylere göre şekillendirilmiştir.

Bilişsel düzey, öğrenme-öğretme sürecinde öğrencilerin bilişsel alanda ulaşacağı hedef davranışların basitten karmaşığa olacak şekilde sıralanmasıyla tanımlanan düzeylerdir.

Basit bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular; ders içeriğinde öğretilen içeriğin benzer şekilde tanımlanmasını, gösterilmesini, bulunmasını, örneklendirilmesini, listelenmesini, basit bir şekilde yorumlanmasını vb. içerir.

Karmaşık bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular; öğretilen içeriğin yeni durumlar veya günlük yaşam durumları çerçevesinde kullanılmasını, ilişkilendirilmesini, çözümlenmesini, karşılaştırılmasını, çıkarım yapılmasını, değerlendirilmesini, yeni bakış açılarının sunulmasını vb. içerir.

Okul genelinde uygulanacak ortak sınavlar, il sınıf/alan zümreleri tarafından ilan edilen konu soru dağılım tabloları göz önünde bulundurularak açık uçlu veya açık uçlu ve kısa cevaplı sorulardan oluşacak şekilde yapılacaktır. Çoktan seçmeli, eşleştirme, doğru/yanlış gibi diğer soru türleri kesinlikle kullanılmayacaktır.

Konu soru dağılım tablolarında soru dağılımları verilen örnek senaryoların her biri, örnek yazılı kâğıdı olacak şekilde verilmiştir.

Soru çözümlerine ulaşmak için karekodu okutunuz.

Not: Örnek senaryolardaki kazanımlar, öğretmenlerimizin kazanım ve soruları eşleştirmesi için verilmiş; bilgilendirme amaçlıdır. Yapılacak olan yazılı sınavlarda bu kazanım ifadelerine sınav kâğıtlarında yer verilmeyecektir.

6. SINIF SOSYAL BİLGİLER DERSİ
2. DÖNEM 1. ORTAK YAZILI KONU SORU DAĞILIM TABLOSU

SENARYO 1

Öğrenme Alanı	Kazanımlar	Soru Sayısı
İNSANLAR, YERLER VE ÇEVRELER	SB.6.3.4. Dünyanın farklı doğal ortamlarındaki insan yaşantılarından yola çıkarak iklim özellikleri hakkında çıkarımlarda bulunur.	1
BİLİM, TEKNOLOJİ VE TOPLUM	SB.6.4.4. Telif ve patent hakları saklı ürünlerin yasal yollardan temin edilmesinin gerekliliğini savunur.	1
ÜRETİM, DAĞITIM VE TÜKETİM	SB.6.5.2. Kaynakların bilinçsizce tüketilmesinin canlı yaşamına etkilerini analiz eder.	1
	SB.6.5.3. Türkiye'nin coğrafi özelliklerini dikkate alarak yatırım ve pazarlama proje önerileri hazırlar.	1
	SB.6.5.5. Nitelikli insan gücünün Türkiye ekonomisinin gelişimindeki yerini ve önemini analiz eder.	1
	SB.6.5.4. Vatandaşlık sorumluluğu ve ülke ekonomisine katkısı açısından vergi vermenin gereğini ve önemini savunur.	1

1. SINAV**SOSYAL BİLGİLER 6****Örnek Senaryo 1**

Soru Sayısı	Ölçülen Bilişsel Düzey
4 soru	Basit bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular 1, 2, 3, ve 5. sorular
1 soru	Karmaşık bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular 4. soru

Adı ve Soyadı:

Sınıfı:

Numarası:

SENARYO 1

Kazanım: SB.6.3.4. Dünyanın farklı doğal ortamlarındaki insan yaşantılarından yola çıkarak iklim özellikleri hakkında çıkarımlarda bulunur.

İnsanların yaşantılarına dair bilgi ve verilerden hareketle Akdeniz iklimi, kutup iklimi, muson iklimi ve ekvatorial iklim üzerine çıkarımda bulunulur.

1.

Merhaba, benim adım Anuman. Asya kıtasının güneydoğusunda yer alan Tayland'da yaşıyorum. Yaşadığım yerde insanlar yıl boyunca ince kıyafetler giyerler. İklimle bağlı olarak yazın evlerimiz ve tarlalarımız sular altında kalır. Tarlalarımızda yetiştirilen pirinç sofralarımızda sevilerek tüketilen yiyeceklerden biridir.

Metne göre Anuman'ın yaşadığı yerde hangi iklimin görüldüğünü yazınız. Bu iklimin özellikleri hakkında kısaca bilgi veriniz.

Muson iklimi görülmektedir.

Bu iklimde yazlar çok yağışlı, kışlar ise kuraktır.
Muson yağmurlarından dolayı yaz ve sonbaharda aşırı yağış görülür.
Yağışlardan dolayı sel ve taşkınlar çok görülür.
Bol suyu seven pirinç ve çay gibi tarım ürünlerinin ekimi fazladır.
Su taşımacılığı ve balıkçılık oldukça yaygındır.
Bitki örtüsü genellikle ormandır.

Kazanım: SB.6.4.4. Telif ve patent hakları saklı ürünlerin yasal yollardan temin edilmesinin gerekliliğini savunur.

2. İlber ve arkadaşları, görme engelliler için boyna takılan bir navigasyon aleti icat ettiler ve Türk Patent ve Marka Kurumu'na başvurarak yapmış oldukları icatlarına patent aldılar.

İlber ve arkadaşları, yapmış oldukları icat için patent almasalardı ne gibi sorunlarla karşılaşabilirlerdi? Açıklayınız.

Patent olmadan, icatları başka kişiler tarafından kopyalanabilir ve ticari amaçlar için kullanılabilir. Bu durum, İlber ve arkadaşlarının emeğinin ve yatırımının karşılığını alamamalarına neden olurdu. Ayrıca, icatlarının geliştirilmesi ve pazarlanması için gereken kaynakları bulamazlardı.

1. SINAV

SOSYAL BİLGİLER 6

SENARYO 1

Kazanım: SB.6.5.2. Kaynakların bilinçsizce tüketilmesinin canlı yaşamına etkilerini analiz eder. Yenilenebilir ve yenilenemeyen kaynakların önemi vurgulanır.

3. Petrol, kömür gibi yenilenemeyen enerji kaynaklarının bilinçsizce, çok hızlı şekilde tüketilmesinin canlı yaşamına etkilerini bir örnekle açıklayınız.

Küresel ısınma, Dünya'nın ortalama sıcaklığının artmasına neden olmaktadır. Bu artış, kutuplarda bulunan buzulların erimesine ve deniz seviyesinin yükselmesine yol açmaktadır. Bu durum kutuplarda yaşayan kutup ayısı gibi canlıların neslinin tükenmesine sebep olmaktadır.

Kazanım: SB.6.5.3. Türkiye'nin coğrafi özelliklerini dikkate alarak yatırım ve pazarlama proje önerileri hazırlar.

SB.6.5.5. Nitelikli insan gücünün Türkiye ekonomisinin gelişimindeki yerini ve önemini analiz eder.

4. Bir girişimci olarak zeytinyağı fabrikası açacağınızı düşünün. Hedefiniz ham maddeyi fabrikaya taşırken ulaşım masraflarından mümkün olduğunca tasarruf etmek ve kaliteli yağ üretmek olsun.

Buna göre fabrikayı açmak için seçeceğiniz yeri belirleyin ve hedefinize ulaşmak için fabrikanızda çalışacak personelinizde bulunmasını istediğiniz nitelikli insan gücünün özelliklerinden bir tanesini gerekçesiyle birlikte yazınız.

Antalya'yı seçerdim.
Fabrikada mühendise ihtiyaç vardır. Nitelikli bir mühendis ilgisi ve isteği doğrultusunda mesleğini seçmiş olmalıdır.

Kazanım: SB.6.5.4. Vatandaşlık sorumluluğu ve ülke ekonomisine katkısı açısından vergi vermenin gereğini ve önemini savunur.

5. Gülnur, alışverişlerini mahalle bakkalından yapmaktadır. Bakkal Hasan Amca, Gülnur'un yaptığı alışverişlerin hiçbirinde fiş vermemekte ve Gülnur da istememektedir.

Bu duruma benzer olayların toplumda sıklıkla yaşanmasının ülke ekonomisine etkilerini yazınız.

Vergi Kaybı: Fiş kesilmediğinde, yapılan satıştan elde edilen gelir vergi dairesine beyan edilmez ve bu da vergi kaybına yol açar. Vergi kaybı, devletin kamu hizmetlerini finanse etmesi için ihtiyaç duyduğu gelirlerin azalmasına neden olur.

6. SINIF SOSYAL BİLGİLER DERSİ
2. DÖNEM 1. ORTAK YAZILI KONU SORU DAĞILIM TABLOSU

SENARYO 2

Öğrenme Alanı	Kazanımlar	Soru Sayısı
İNSANLAR, YERLER VE ÇEVRELER	SB.6.3.4. Dünyanın farklı doğal ortamlarındaki insan yaşantılarından yola çıkarak iklim özellikleri hakkında çıkarımlarda bulunur.	1
BİLİM, TEKNOLOJİ VE TOPLUM	SB.6.4.3. Bilimsel araştırma basamaklarını kullanarak araştırma yapar.	1
	SB.6.4.4. Telif ve patent hakları saklı ürünlerin yasal yollardan temin edilmesinin gerekliliğini savunur.	1
ÜRETİM, DAĞITIM VE TÜKETİM	SB.6.5.1. Ülkemizin kaynaklarıyla ekonomik faaliyetlerini ilişkilendirir.	1
	SB.6.5.2. Kaynakların bilinçsizce tüketilmesinin canlı yaşamına etkilerini analiz eder.	1
	SB.6.5.4. Vatandaşlık sorumluluğu ve ülke ekonomisine katkısı açısından vergi vermenin gereğini ve önemini savunur.	1
	SB.6.5.5. Nitelikli insan gücünün Türkiye ekonomisinin gelişimindeki yerini ve önemini analiz eder.	1

1. SINAV**SOSYAL BİLGİLER 6****Örnek Senaryo 2**

Soru Sayısı	Ölçülen Bilişsel Düzey
7 soru	<i>Basit bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular</i> <i>Tüm sorular</i>

Adı ve Soyadı:

Sınıfı:

Numarası:

SENARYO 2

Kazanım: SB.6.3.4. Dünyanın farklı doğal ortamlarındaki insan yaşantılarından yola çıkarak iklim özellikleri hakkında çıkarımlarda bulunur.

İnsanların yaşantılarına dair bilgi ve verilerden hareketle Akdeniz iklimi, kutup iklimi, muson iklimi ve ekvatorial iklim üzerine çıkarımda bulunulur.

1.

Merhaba, benim adım Anuman. Asya kıtasının güneydoğusunda yer alan Tayland'da yaşıyorum. Yaşadığım yerde insanlar yıl boyunca ince kıyafetler giyerler. İklimle bağlı olarak yazın evlerimiz ve tarlalarımız sular altında kalır. Tarlalarımızda yetiştirilen pirinç sofralarımızda sevilerek tüketilen yiyeceklerden biridir.

Metne göre Anuman'ın yaşadığı yerde hangi iklimin görüldüğünü yazınız. Bu iklimin özellikleri hakkında kısaca bilgi veriniz.

Muson iklimi görülmektedir.

Bu iklimde yazlar çok yağışlı, kışlar ise kuraktır.

Muson yağmurlarından dolayı yaz ve sonbaharda aşırı yağış görülür.

Yağışlardan dolayı sel ve taşkınlar çok görülür.

Bol suyu seven pirinç ve çay gibi tarım ürünlerinin ekimi fazladır.

Su taşımacılığı ve balıkçılık oldukça yaygındır.

Bitki örtüsü genellikle ormandır.

Kazanım: SB.6.4.3. Bilimsel araştırma basamaklarını kullanarak araştırma yapar.

2. Yusuf, hava kirliliğinin nedenleri ile ilgili bir araştırma konusu belirlemiştir. Ardından araba egzozlarından ve fabrika bacalarından çıkan zehirli gazların hava kirliliğine neden olduğu ile ilgili varsayımlarını yazmıştır. Daha sonra kütüphaneden ve genel ağdan araştırma yaparak konuyla ilgili bilgi toplamıştır. Topladığı bilgileri sınıflandırmış ve varsayımlarına uygunluğunu test etmiştir. Çalışmasının sonunda araştırma konusuyla ilgili bütün bilgileri bir araya getirerek ve dipnotlarını da belirterek çalışmasını tamamlamıştır. Çalışmasını bitirdikten sonra ise fazla yer kaplayacağını düşündüğü için yararlandığı kaynakların bulunduğu bölümü eklememiştir.

Buna göre Yusuf bilimsel araştırma basamaklarının hangi aşamasında hata yapmıştır? Nedenini yazınız.

Yusuf, bilimsel araştırma basamaklarının son aşamasında, yani kaynak gösterme aşamasında hata yapmıştır. Bilimsel bir araştırmada, kullanılan tüm kaynakların doğru ve eksiksiz bir şekilde gösterilmesi çok önemlidir.

Kaynak gösterme, araştırmanın bilimsel geçerliliğini ve güvenilirliğini sağlar.

Kaynak gösterme, araştırmacının başkalarının fikirlerini ve çalışmalarını çalmadığını gösterir.

1. SINAV

SOSYAL BİLGİLER 6

SENARYO 2

Kazanım: SB.6.4.4. Telif ve patent hakları saklı ürünlerin yasal yollardan temin edilmesinin gerekliliğini savunur.

3.

İstanbul Teknik Üniversitesi (İTÜ) Proje Takımı'ndan Dünya Şampiyonluğu

ABD'de düzenlenen ve dünyanın en prestijli insansız hava aracı yarışmasına katılan İTÜ Proje Takımı, 72 takım arasından birinci oldu.

Bu öğrenciler, yaptıkları insansız hava aracını yasal olarak tescil ettirmek amacıyla ne yapmalıdır-
lar? Yazınız.

İcatları için patent almak amacı ile Türk Patent ve Marka Kurumuna başvurmalıdır.

**Kazanım: SB.6.5.1. Ülkemizin kaynaklarıyla ekonomik faaliyetlerini ilişkilendirir.
Kaynakların ülke ekonomisindeki yeri ve önemi tartışılır.**

4. Eren, tarlasında yetiştirdiği pamuğu fabrikasında ipliğe dönüştürmüş ve bu iplikleri yurt dışına ihraç etmiştir.

Buna göre Eren hangi ekonomik faaliyetlerde bulunmuştur?

Tarım
Saanayi
Ticaret

**Kazanım: SB.6.5.2. Kaynakların bilinçsizce tüketilmesinin canlı yaşamına etkilerini analiz eder.
Yenilenebilir ve yenilenemeyen kaynakların önemi vurgulanır.**

5. Petrol, kömür gibi yenilenemeyen enerji kaynaklarının bilinçsizce, çok hızlı şekilde tüketilmesinin canlı yaşamına etkilerini bir örnekle açıklayınız.

Küresel ısınma, Dünya'nın ortalama sıcaklığının artmasına neden olmaktadır. Bu artış, kutuplarda bulunan buzulların erimesine ve deniz seviyesinin yükselmesine yol açmaktadır. Bu durum kutuplarda yaşayan kutup ayısı gibi canlıların neslinin tükenmesine sebep olmaktadır.

SENARYO 2

Kazanım: SB.6.5.4. Vatandaşlık sorumluluğu ve ülke ekonomisine katkısı açısından vergi vermenin gereğini ve önemini savunur.

6. Aziz, bakkaldan aldığı ürünün fişini incelediğinde verdiği paranın bir kısmının vergi olduğunu fark eder. Babası Mehmet Bey'e neden vergi vermek zorunda olduklarını sorar.

Mehmet Bey'in bu soruya nasıl cevap vermesi gerektiğini yazınız.

Vergi gelirleri, kamu hizmetlerinin sağlanması için gerekli olan kaynakları oluşturur. Bunlar, yolların bakımı, okulların işletilmesi, sağlık hizmetlerinin sunumu gibi çeşitli hizmetleri içerir.

Kazanım: SB.6.5.5. Nitelikli insan gücünün Türkiye ekonomisinin gelişimindeki yerini ve önemini analiz eder.

7. Ülkemiz sağlık hizmetleri alanında dünyada sayılı ülkelerden biri olarak yerini almıştır. Bugün tedavi görmek üzere yurt dışından ülkemize gelen pek çok hastaya hizmet verilmektedir. Yurt dışındaki hastalar tarafından Türkiye'nin tercih edilmesinde uzman doktorların kalitesi önemli bir yere sahiptir. Yurt dışından gelen hastaların başta saç ekimi olmak üzere plastik cerrahi, diş tedavisi, kanser ve organ nakli gibi pek çok farklı alanda hizmet aldıkları görülmektedir.

Buna göre sağlık alanında yetişen nitelikli insan gücünün Türkiye'ye sağladığı katkıları yazınız.

Sağlık alanında yetişen nitelikli insan gücü, Türkiye'ye birçok açıdan katkı sağlamaktadır. Tıbbi turizm gelirlerinin artması, döviz girişi sağlanması, istihdam artışı, ülke imajının iyileşmesi ve bilimsel araştırma ve geliştirmenin teşvik edilmesi gibi alanlarda önemli katkılar bulunmaktadır.